

NEWS

i dziennikarstwo
śledcze

wobec wyzwań XXI wieku

pod redakcją
Marka Palczewskiego
i **Moniki Worsowicz**

Spis treści

Wstęp 5

NEWS – ASPEKTY GENOLOGICZNE, POLITYCZNE I ETYCZNO-PRAWNE

MONIKA WORSOWICZ

„Mam newsa!”, czyli o problemie
naukowców i marzeniu dziennikarzy 9

MICHAŁ DROŹDŹ

Dromologia newsa – szybkość a informatywność i obiektywność . . . 25

ADAM OWCZAREK

News on-line – nowy gatunek informacyjny 53

MAREK PALCZEWSKI

Kilka uwag o tabloidyacji newsa 73

KONRAD W. TATAROWSKI

Między wolnością a odpowiedzialnością.
O zasadach polityki informacyjnej
na przykładzie Rozgłośni Polskiej RWE 85

BOGUSŁAW KOSMUS, MONIKA WÓJCIUK

Czy istnieje kontratyp newsa? 101

DZIENNIKARSTWO ŚLEDCZE – W TEORII I PRAKTYCE

WOJCIECH ADAMCZYK

Rzecz o kontynuacji: amerykańskie wzorce *investigative reporting* w praktyce polskich reporterów śledczych 113

MACIEJ MROZOWSKI

Rewelacje na kolacje, czyli Kittel i Jabrzyk przedstawiają:
Tajemnica czterdziestego piętra (studium przypadku) 139

JOANNA TACZKOWSKA

Działalność śledcza dziennikarzy a nadużycie prawa do informacji . . . 159

MARIA ŁOSZEWSKA-OŁOWSKA

**Materiał śledczy a ryzyko naruszenia
dóbr osobistych – wybrane aspekty prawne 187**

DZIENNIKARSTWO NEWSOWE I ŚLEDTCZE – KONTEKSTY

DARIUSZ MATELSKI

**Rola dziennikarstwa Trzeciej Rzeczypospolitej w ukazywaniu
zabiegów o restytucję dziedzictwa kultury polskiej utraconego
do 1945 r. (Rewindykacje z Rosji, Białorusi, Ukrainy i Litwy) 201**

OLGA BIAŁEK-SZWED

Zjawisko terroryzmu na łamach współczesnej polskiej prasy masowej . . 229

O autorach 245

Wstęp

W ostatnich latach zarówno dziennikarstwo śledcze, jak i newsowe zmieniły swoje oblicze. Związane jest to m.in. z ewolucją całego dziennikarstwa i świata mediów, w którym coraz większe znaczenie odgrywają względy rynkowe. Zapotrzebowanie na atrakcyjny i szybki news oraz sensacyjny, acz nie zawsze rzetelny artykuł wymuszają na dziennikarzach i wydawcach dostosowanie się do nowych warunków pracy. Liczy się pierwszeństwo w przekazie informacji, odkryciu afery, w dotarciu do odbiorcy. Rygory weryfikacji wiadomości, skrupulatności w ich zbieraniu i odpowiedzialności za słowo często schodzą na dalszy plan wobec wymogów i oczekiwań rynku. Wolność dziennikarska w królestwie tabloidyfikacji przestaje być kontrolowana przez etyczne zasady wiarygodności i odpowiedzialności. Ważne jest to, by „mieć newsa” i dać go tym, którzy „mają prawo wiedzieć”, bez względu na prawne i moralne konsekwencje. Czy jednak dziennikarstwo powinno narzucać sobie jakiegokolwiek ograniczenia w „dążeniu do prawdy”? Na to pytanie i inne, wynikające z niego, próbują odpowiedzieć autorzy niniejszego zbioru artykułów. Są wśród nich zarówno naukowcy, jak i dziennikarze, teoretycy i praktycy – czytelnicy mają zatem okazję zapoznać się z różnymi punktami widzenia i sposobami opisu tej problematyki.

W I rozdziale tomu omówione zostały zagadnienia dotyczące genologicznych (Monika Worsowicz, Adam Owczarek), politycznych (Konrad Tatarowski) oraz etycznych i prawnych (Michał Drożdż, Marek Palczewski, Bogusław Kosmus i Monika Wójciuk) aspektów newsa.

W II rozdziale dominują tematy związane z recepcją amerykańskich wzorców *investigative reporting* w polskim dziennikarstwie śledczym (Wojciech Adamczyk) oraz kwestie odpowiedzialności dziennikarzy za informacje przekazywane w tekstach śledczych (w praktyce – Maciej Mrozowski i w przepisach prawa – Joanna Taczkowska, Maria Łoszevska-Ołowska).

W rozdziale III, zatytułowanym *Dziennikarstwo newsowe i śledcze – konteksty* umieszczone zostały artykuły omawiające wpływ interwencji dziennikarskich na rewindykacje polskich dóbr kultury (Dariusz Matelski) oraz problemy moralne związane ze sposobem prezentacji w mediach informacji o działalności terrorystycznej (Olga Białek-Szwed).

Motywy spajającym przedstawione w tomie artykuły są relacje pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością dziennikarzy tworzących newsy i reportaże śledcze. Mamy nadzieję, że będą one dla Państwa inspiracją do stawiania dalszych pytań o obecną kondycję polskiego dziennikarstwa.

Życzymy przyjemnej lektury!

Marek Palczewski

Monika Worsowicz